



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG. 410.012.07.2019

Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
mł. bryg. Marek Ławrecki
Komenda Powiatowa PSP
w Żaganiu
ul. Nowogródzka 3
68-100 Żagań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

*P/19/111 – Urządzanie i utrzymanie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych
w województwie lubuskim*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu, ul. Nowogródzka 3, 68-100 Żagań (dalej: <i>KP PSP</i> lub <i>Komenda</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Ławrecki - Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu od 1 września 2013 r. (dalej: <i>Komendant</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawidłowość wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących pasów przeciwpożarowych. 2. Prawidłowość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z urządzeniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2019 (do zakończenia kontroli) oraz lata wcześniejsze w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Sebastian Stępień, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/116/2019 z dnia 11 września 2019 r. (akta kontroli str. 1-3)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	W Komendzie Powiatowej PSP w Żaganiu podejmowano działania w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych odnośnie urządzania i utrzymania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych na obszarze powiatu. Zapewniono realizację czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących m.in. pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych. Protokoły z przeprowadzanych czynności były sporządzane według ustalonego wzoru, nie zawierały jednak precyzyjnych opisów obejmujących identyfikację pasu określonym kilometrażem linii kolejowej i działki leśnej.
---------------------	---

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o *NIK*.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1. Prawidłowość wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących pasów przeciwpożarowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego KP PSP w Żaganiu⁴, w okresie objętym kontrolą, zadania z zakresu wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych przypisane były Wydziałowi Operacyjno-Kontrolno-Rozpoznawczemu. Do zadań tego Wydziału należało w szczególności:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń poprzez przeprowadzanie czynności kontrolno-rozpoznawczych,
- współpraca m.in. z organami Policji, prokuratury oraz organami administracji i innymi instytucjami w zakresie poprawy stanu zabezpieczenia ppoż. oraz likwidacji innych miejscowych zagrożeń,
- inicjowanie i koordynowanie działań zmierzających do poprawy stanu ochrony przeciwpożarowej na terenie powiatu,
- opracowywanie i aktualizacja katalogu i mapy zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń,
- opracowywanie decyzji i postanowień w zakresie poprawy stanu zabezpieczenia ppoż. oraz likwidacji innych miejscowych zagrożeń.

Według Komendanta, posiadany obecnie sprzęt oraz środki finansowe pozwalają na prawidłową realizację zadań.

(akta kontroli str. 9-26, 125)

W Komendzie co roku sporządzana była *Analiza zagrożeń oraz analiza zabezpieczenia operacyjnego na terenie powiatu żagańskiego* (dalej: *Analiza*), zatwierdzana przez Komendanta PSP w Żaganiu. Z *Analizy* sporządzonej w marcu 2019 r. wynika m.in., że największe natężenie przewozów kolejowych w powiecie przebiega przez szlak kolejowy Żary-Żagań-Małomice, po którym odbywa się transport pasażerów oraz towarów, w tym materiałów toksycznych i niebezpiecznych.

Według danych KP PSP w Żaganiu, pasy przeciwpożarowe przy liniach kolejowych przebiegały na obszarze Nadleśnictwa Żagań i Nadleśnictwa Szprotawa⁵.

Obszary leśne występujące w powiecie żagańskim zostały zaliczone do I kategorii zagrożenia pożarowego. Tereny te są administrowane przez osiem nadleśnictw: Nadleśnictwo Szprotawa, Nadleśnictwo Żagań, Nadleśnictwo Wymiarki, Nadleśnictwo Krzystkowice, Nadleśnictwo Lipinki, Nadleśnictwo Świętoszów, Nadleśnictwo Nowa Sól i Nadleśnictwo Przemków.

Zgodnie z danymi *Systemu Wspomagania Decyzji*, ogółem na terenie ww. nadleśnictw zanotowano następujące liczby pożarów i objęte nimi powierzchnie:

- w 2017 r. - 12 pożarów, których łączna powierzchnia wyniosła 0,35 ha,
- w 2018 r. - 54 pożary, których łączna powierzchnia wyniosła 13,81 ha,
- w 2019 r. (do końca września) - 39 pożarów, których łączna powierzchnia wyniosła 9,46 ha.

W okresie objętym kontrolą, Komenda nie zaewidencjonowała pożarów związanych z obszarami leśnymi przy liniach kolejowych, ani związanych z nasypami kolejowymi (pożary traw, czy podkładów kolejowych).

⁴ Zarządzenie Nr 107/2017 Lubuskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Żaganiu ustalonego decyzją Nr 11/2017 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Żaganiu.

⁵ Zgodnie z danymi Komendy, w Nadleśnictwie Żagań występuje 23,5km pasów, a w Nadleśnictwie Szprotawa 11,20 km pasów przeciwpożarowych graniczących z lasami.

KP PSP w Żaganiu otrzymywała z ww. nadleśnictw dokumentację dot. sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu. Zawierały one m.in. informacje ogólne o danym nadleśnictwie⁶, dane organizacyjno-techniczne ochrony przeciwpożarowej⁷, charakterystykę pożarową terenów leśnych⁸. W dokumentacji tej brak było odniesień bezpośrednio do pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych.

(akta kontroli str. 65-111, 124)

1.2. Komendant, stosownie do §2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 października 2005 r. w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych przez Państwową Straż Pożarną⁹ (dalej: *rozporządzenie w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych*), sporządzał roczne plany czynności kontrolno-rozpoznawczych w terminie do końca roku poprzedzającego rok objęty planem¹⁰. Plany czynności kontrolno-rozpoznawczych od 2017 r. sporządzane były według wzoru określonego w załączniku nr 6 *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych, mających na celu rozpoznawanie zagrożeń pożarowych oraz realizację nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych*, zatwierdzonej przez Komendanta Głównego PSP w dniu 19 stycznia 2017 r. (dalej: *Metodyka*)¹¹.

W rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych, dotyczących badanego okresu, Komenda ujmowała wszystkie nadleśnictwa, które swoim zasięgiem obejmowały powiat żagański, na terenie których przebiegały czynne linie kolejowe.

W rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych ujęto następującą liczbę czynności w stosunku do nadleśnictw:

- w planie na 2017 r. - cztery do realizacji w I kwartale 2017 r. (w Nadleśnictwach: Lipinki, Świętoszów, Wymiarki, Żagań) i cztery do realizacji w II kwartale 2017 r. (w Nadleśnictwach: Szprotawa, Przemków, Krzystkowice, Nowa Sól),
- w planie na 2018 r. - osiem do realizacji w II kwartale 2018 r. (w Nadleśnictwach: Szprotawa, Przemków, Lipinki, Świętoszów, Wymiarki, Żagań, Krzystkowice, Nowa Sól),
- w planie na 2019 r. - osiem do realizacji w II kwartale 2019 r. (w Nadleśnictwach: Szprotawa, Przemków, Lipinki, Świętoszów, Wymiarki, Żagań, Krzystkowice, Nowa Sól).

(akta kontroli str. 27-38, 126-137)

1.3. Wszystkie zaplanowane na lata 2017-2019 kontrole nadleśnictw zostały przeprowadzone. Zdecydowana większość czynności kontrolno-rozpoznawczych została zrealizowana w zaplanowanych terminach (kwartałach) lub we wcześniejszych miesiącach¹². Jedynie czynności w Nadleśnictwie Żagań

⁶ Są to m.in.: dane teleadresowe jednostki oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej i urzędów zgodnie z przynależnością administracyjną.

⁷ Są to m.in.: dane teleadresowe osób funkcyjnych, jednostek nadrzędnych i współpracujących, schemat łączności, podział na obręby i leśnictwa, wykaz adresowy punktów obserwacyjnych, wykaz i lokalizacja punktów czerpania wody, wykaz dojazdów pożarowych oraz sposób ich oznakowania.

⁸ Obejmuje to m.in.: wyszczególnienie obszarów o największym zagrożeniu pożarowym, wykaz obszarów szczególnie cennych, maksymalny czas swobodnego rozprzestrzeniania się pożaru.

⁹ Dz. U. Nr 225, poz. 1934.

¹⁰ Plany zostały zatwierdzone odpowiednio w dniach 30.12.2016 r., 29.12.2017 r., 31.12.2018 r.

¹¹ W rocznych planach określano: nazwę i adres siedziby kontrolowanego podmiotu, nazwę i adres kontrolowanego obiektu (terenu, urzędu), kwartalny termin i zakres przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych, rodzaj kontroli, informację o planowanych wykonaniach prób prawidłowości działania urządzeń przeciwpożarowych, datę zakończenia czynności kontrolno-rozpoznawczych (datę podpisania protokołu).

¹² Niektóre kontrole zaplanowane na II kwartał zostały przeprowadzone w marcu danego roku, np. w Nadleśnictwie Lipinki kontrola zaplanowana na II kwartał 2018 r. została przeprowadzona 23 marca 2018 r., w Nadleśnictwie Wymiarki, zaplanowana na II kwartał 2018 r. została przeprowadzona 20 marca

za I kwartał 2017 r. oraz Nadleśnictwie Szprotawa za II kwartał 2018 r. zostały przeprowadzone z kilkumiesięcznym opóźnieniem¹³, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 112-113)

1.4. Pracownik KP PSP w Żaganiu prowadził czynności kontrolno-rozpoznawcze zgodnie z wytycznymi wydanymi przez Komendanta Głównego PSP zawartymi w *Metodyce*.

Z ustaleń dokonywanych w toku czynności kontrolujący sporządzał niezwłocznie protokół, w sposób uporządkowany, zwięzły i przejrzysty, stosownie do § 10 ust. 1 *rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych*. Protokoły zawierały elementy wyszczególnione w § 10 ust. 2 ww. rozporządzenia, a od dnia rozpoczęcia obowiązywania *Metodyki*, która wprowadziła wzór protokołu zawierającego dane z czynności kontrolno-rozpoznawczych, były sporządzane zgodnie z obowiązującym wzorem¹⁴.

W protokołach z czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących obszarów leśnych administrowanych przez Nadleśnictwo Żagań oraz Nadleśnictwo Szprotawa w granicach powiatu, przez które przebiegają czynne linie kolejowe nie podawano, jakie odcinki pasów przeciwpożarowych były obejmowane kontrolą. Stosowano ogólne zapisy nieokreślające precyzyjnie długości linii kolejowej, do której odnosiły się uwagi kontrolujących, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 27-38, 138-269)

Z wyjaśnień strażaka przeprowadzającego czynności kontrolno-rozpoznawcze w nadleśnictwach, objętych harmonogramem kontroli w latach 2017 – 2019, wynika m.in., że *każdorazowo były one prowadzone w obecności pracownika odpowiedzialnego za ochronę przeciwpożarową w danym Nadleśnictwie, który posiadał znajomość oraz wiedzę o stanie własnego terenu. Wyjazd odbywał się po uzgodnieniu planu trasy z pracownikiem Nadleśnictwa, obejmującej co roku inną trasę w podległych lasach, w tym dojazdy pożarowe, punkty czerpania wody oraz pasy przeciwpożarowe, w tym kolejowe. Kontrola polegała na sprawdzeniu w kilkunastu wybranych punktach stanu pasów pod kątem ich wykonania oraz mineralizacji, a także utrzymania. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pasów przeciwpożarowych kolejowych.*

(akta kontroli str. 120-121)

Czynności kontrolno-rozpoznawcze w zakresie zakładania i utrzymania pasów przeciwpożarowych przy czynnych liniach kolejowych nie były prowadzone z udziałem przedstawiciela PKP PLK S.A., będącego zarządcą linii kolejowych. Ponadto w rocznych planach czynności kontrolno-rozpoznawczych nie przewidziano prowadzenia tych czynności w PKP PLK S.A.

W złożonych wyjaśnieniach Komendant wyjaśnił, że prowadzone czynności kontrolno-rozpoznawcze swoim zakresem obejmowały m.in. części przyległe do torów kolejowych, w tym pasy przeciwpożarowe, a od kilku lat nie odnotowano pożarów powstałych w sąsiedztwie linii kolejowych. W związku z tym uznał za wystarczające kontrolowanie czynnych linii kolejowych przy okazji kontroli nadleśnictw.

2018 r., w Nadleśnictwie Żagań, zaplanowana na II kwartał 2018 r. została przeprowadzona 26 marca 2018 r. w Nadleśnictwie Przemków zaplanowana na II kwartał 2017 r. została przeprowadzona 29 marca 2017 r. a zaplanowana na II kwartał 2018 r. została przeprowadzona- 28 marca 2018 r., w Nadleśnictwie Nowa Sól zaplanowana na II kwartał 2018 r. została przeprowadzona 29 marca 2018 r.

¹³ Kontrola w Nadleśnictwie Żagań została zaplanowana na I kwartał 2017 r., a została przeprowadzona 23 maja 2017 r., natomiast kontrola w Nadleśnictwie Szprotawa została zaplanowana na II kwartał 2018 r., a została przeprowadzona 18 grudnia 2018 r.

¹⁴ Zgodnie z § 13 *Metodyki*, do kontroli lasów stosowany był wzór protokołu z czynności kontrolno-rozpoznawczych stanowiący załącznik nr 5 *Metodyki*.

(akta kontroli str. 123-124)

1.5. Do wykonywania czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakresie objętym kontrolą upoważniany był jeden strażak pełniący służbę w Komendzie, co było zgodne z brzmieniem § 12 ust. 1 pkt 3 *rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych*. Posiadał on odpowiednie kwalifikacje, wykształcenie i przygotowanie zawodowe, odpowiadające wymaganiom wskazanym w § 11 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia¹⁵.

(akta kontroli str. 8)

1.6 Zgodnie z § 13 ust. 2 *rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych*, wyniki kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przedstawiane były w postaci zestawień, obejmujących nieprawidłowości stwierdzone w poszczególnych grupach obiektów według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do *rozporządzenia w sprawie czynności kontrolno-rozpoznawczych* oraz postępowania pokontrolne według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.

Wyniki czynności kontrolno-rozpoznawczych przeprowadzanych na terenie powiatu gromadzone były przez Komendanta PSP w Żaganiu w postaci wyników kontroli przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, stosownie do § 13 ust. 1 pkt 1 powyższego rozporządzenia oraz możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Zestawienia oraz katalog zagrożeń dla terenu powiatu Komendant PSP w Żaganiu terminowo przekazywał Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej, wypełniając tym samym obowiązek wynikający z § 14 ust. 1 i ust. 3 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 114, 118, 301-320, 331-362)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Czynności kontrolno-rozpoznawcze, o których mowa w pkt. 1.3 niniejszego wystąpienia, w Nadleśnictwie Żagań zaplanowane na I kwartał 2017 r. oraz w Nadleśnictwie Szprotawa zaplanowane na II kwartał 2018 r. zostały przeprowadzone z kilkumiesięcznym opóźnieniem¹⁶.

Z wyjaśnień udzielonych przez Komendanta oraz strażaka prowadzącego czynności kontrolno-rozpoznawcze wynika, że *przesunięcia terminów przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych w stosunku do planowanych wynikały z braku możliwości udziału przedstawiciela nadleśnictw zajmujących się ochroną przeciwpożarową w Lasach Państwowych:*

1) w Nadleśnictwie Żagań pracownik odpowiedzialny za ochronę przeciwpożarową przebywał w delegacji Puszczy Białowieskiej, co utrudniało przeprowadzenie zaplanowanych czynności kontrolno-rozpoznawczych, po powrocie przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze,

2) w Nadleśnictwie Szprotawa pracownik odpowiedzialny za ochronę przeciwpożarową w lasach uległ zawałowi, przebywał długotrwale na zwolnieniu lekarskim i nie powrócił do pracy, odszedł na emeryturę, jego miejsce zastąpiono

¹⁵ Strażak przeprowadzający czynności kontrolno-rozpoznawcze posiadał co najmniej sześciomiesięczny okres służby stałej, niezbędną wiedzę do przeprowadzania czynności oraz wyższe wykształcenie.

¹⁶ Kontrola w Nadleśnictwie Żagań została przeprowadzona 23 maja 2017 r., natomiast kontrola w Nadleśnictwie Szprotawa została przeprowadzona 18 grudnia 2018 r.

nowym pracownikiem, przy udziale którego przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze.

(akta kontroli str. 112-113, 121-122, 330)

2. Protokoły z czynności kontrolno-rozpoznawczych nie zawierały w pełni precyzyjnych opisów dotyczących badanych odcinków pasów przeciwpożarowych przy czynnych liniach kolejowych. W szczególności zapisy nie określały¹⁷, na podstawie jakich odcinków (brak wskazania pikietażu¹⁸ linii kolejowej) określono stan pasów przeciwpożarowych¹⁹. Obowiązek podawania precyzyjnych opisów wynika z załącznika nr 5 *Metodyki prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*.

Strażak sporządzający protokoły z kontroli wyjaśnił m.in., że w terenie trudno określić pikietaż linii kolejowej. Nie był w stanie jednoznacznie zweryfikować miejsca, w którym sprawdzał stan pasów przeciwpożarowych. Ponadto przyjmował wyjaśnienia przedstawiciela nadleśnictwa, co do całości stanu pasów przeciwpożarowych, także w miejscach, których nie poddawał bezpośredniej kontroli. Z jego wyjaśnień oraz wyjaśnień Komendanta wynika ponadto, że obecnie w przygotowaniu jest Plan Urządzania Lasu na lata 2020-2029, obejmujący wszystkie nadleśnictwa w powiecie żagańskim. Pozwoli to na uaktualnienie danych związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym lasów, w tym dotyczących m.in. pasów przeciwpożarowych. Komenda zawnioskuje również o naniesienie pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych z podanym pikietażem. W przyszłości pozwoli to na precyzyjne określanie stanu tych pasów z podaniem konkretnego odcinka.

(akta kontroli str. 120-121, 138-182, 329)

OCENA CZĄSTKOWA

W Komendzie zapewniono przygotowanie organizacyjne, które pozwalało na realizację planowanych zadań w zakresie objętym kontrolą. W całości zrealizowano plany czynności kontrolno-rozpoznawczych, które były sporządzane terminowo i obejmowały kontrolę wszystkich nadleśnictw na terenie powiatu. Prawdłowo prowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze, jednak w protokołach z czynności kontrolno-rozpoznawczych nie wskazywano precyzyjnie pikietażu pasów przeciwpożarowych obejmowanych kontrolą.

OBSZAR

2. Prawdłowość nadzoru nad wykonywaniem obowiązków związanych z urządzaniem i utrzymaniem pasów przeciwpożarowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W toku przeprowadzanych planowych czynności kontrolno-rozpoznawczych w nadleśnictwach, obejmujących swoim zakresem m.in. pasy przeciwpożarowe przy liniach kolejowych, KP PSP w Żaganiu nie stwierdzała nieprawidłowości związanych z urządzaniem i utrzymaniem tych pasów. Nie prowadzono czynności kontrolno-rozpoznawczych u zarządcy linii kolejowych, a w konsekwencji nie wszczynano i nie prowadzono postępowań administracyjnych w zakresie objętych kontrolą.

¹⁷ Protokoły zawierały ogólne zapisy typu: „pasy przeciwpożarowe typu „BK” (kolejowe) występują w granicach powiatu żagańskiego wzdłuż torów kolejowych o długości 23,50 km, pasy są wykonane przez PKP”.

¹⁸ Pikietaż - (kilometraż) – określenie miejsca na linii kolejowej poprzez podanie odległości od jej początku. Kilometraż linii kolejowych w Polsce podawany jest w formie napisu na specjalnych słupkach kilometrowych ustawianych co 100 m.

¹⁹ Nie kontrolowano całej długości linii kolejowej przebiegającej przez obszary leśne, a jedynie wybrane odcinki.

W dniach 4 października 2019 r. oraz 7 października 2019 r. pracownik KP PSP w Żaganiu dokonał rozpoznania stanu pasów przeciwpożarowych wzdłuż linii kolejowych przechodzących przez Nadleśnictwo Żagań i Nadleśnictwo Szprotawa. Kontroli poddano linie nr:

- 275 - Żagań-Trzebów w km 132-140 oraz Małomice-Leszno Górne w km 113-132,
- 389 - Żagań- Kowalice w km 1-11 i 82-89,
- 14 - Szprotawa-Zagóra w km 303-320.

Podczas podjętych czynności stwierdzono, że wcześniej wykonane i zmineralizowane przez PKP pasy przeciwpożarowe są nieprawidłowo utrzymane, gdyż występują odcinki bez mineralizacji oraz występują zakrzaczenia.

W związku z powyższym, Komendant PSP w Żaganiu w dniu 25 października 2019 r. sporządził wystąpienia do PKP PLK S.A. wraz z przekazaniem materiału opisowego i zdjęciowego z przeprowadzonych oględzin celem wykonania mineralizacji i usunięcia zakrzaczeń do 15 marca 2020 r. Ponadto poinformował o planowanych w I kwartale 2020 r., tj. przed sezonem palnym, kontrolach pasów przeciwpożarowych przy czynnych liniach kolejowych z udziałem przedstawiciela PKP PLK S.A. wraz z kontrolą nadleśnictw. Podczas tych kontroli sprawdzane będzie m.in. wykonanie zaleceń w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dot. mineralizacji pasów przeciwpożarowych.

(akta kontroli str. 115-117, 270-300)

2.2. Komendant PSP w Żaganiu wskazał, że głównym utrudnieniem w zakresie sprawowania nadzoru nad pasami przeciwpożarowymi przy liniach kolejowych jest brak naniesienia kilometrażu tych pasów na mapach nadleśnictw, tak aby precyzyjnie stwierdzić ich stan w danym miejscu, ze wskazaniem ewentualnych nieprawidłowości. W związku z tym, podczas uzgadniania nowych Planów Urządzenia Lasu²⁰ będzie wnioskował o naniesienie na mapach będących załącznikami do *Sposobów postępowania na wypadek pożaru*, kilometrażu oraz pasów przeciwpożarowych przy czynnych liniach kolejowych.

(akta kontroli str. 124, 323-328)

2.3. W okresie objętym kontrolą KP PSP w Żaganiu prowadziła na bieżąco działalność informacyjną w zakresie upowszechniania przepisów przeciwpożarowych m.in. podczas corocznych spotkań z przedstawicielami nadleśnictw. W ramach edukacji społecznej wśród dzieci i młodzieży, jak również na spotkaniach z mieszkańcami strażacy przedstawiali sposoby prawidłowego zachowania się w różnych okolicznościach oraz informowali o zagrożeniach. Działania te nie odnosiły się bezpośrednio do pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych.

Ponadto corocznie prowadzone były ćwiczenia jednostek ochrony przeciwpożarowych w obszarach leśnych, w tym w pobliżu przebiegających czynnych linii kolejowych.

(akta kontroli str. 118, 124-125)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²⁰ W toku kontroli odbyły się dwa spotkania dotyczące uzgadniania Planu Ochrony Przeciwpożarowej opracowywanego w ramach Planu Urządzania Lasu na lata 2020-2029.

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda posiadała rozpoznanie w zakresie urządzania i utrzymania pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych na terenie powiatu oraz diagnozowała utrudnienia w zakresie sprawowania nadzoru w ww. obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli nie sformułowała uwag, natomiast na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia wnioski o:

1. Sporządzanie protokołów z czynności kontrolno-rozpoznawczych dotyczących pasów przeciwpożarowych przy liniach kolejowych, zgodnie z *Metodyką prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych*.
2. Prowadzenie czynności kontrolno-rozpoznawczych w zaplanowanych terminach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 2 grudnia 2019 r.

Kontroler
Sebastian Stępień
starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis

